

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quoquis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XIV. Tobias uterque hostis peccati maximus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

*3. Thess. c. 5. Oportet semper orare, & non desicere. Sine intermissione orate.
v. 6. Multum valet deprecatio iusti apudua. Hinc tot ac tanti è
1ac. cap. 5. Dei familiaribus totas horas, totas dies, totas noctes
v. 16. per vigilarunt orando, totam alii vitam inter preces &
colloquia cum Deo exegerunt. Fuerunt, qui septies
interdiu orationem repeterent; alii diec centies; fure-
runt, qui centies vel ipsa nocte prectionem restaura-
rent; alii etiam tricenties, in preces effusi Deum vene-
rabantur. Maria Ogniacensis a die uno centies suppli-
care Nunini, trecentis plagiis corpus lacerare, pane atro
famem vexare potius, quam exinguere solebat. b Orationis
affidit viras vel geminis solum voculis c continuata
jucundissimam cum Deo familiaritatem conflat.*

*a Alii Do-
gnies, vel
ognies.
b De hac
Sursum, alii
die 23. Iunii.
c Domine
JESU.
2. Volun-
taris con-
cordia.*

*Aristot. parte
3. lib. 8. mo-
ral. Nico-
machi cap. 1.
3. Rerum
omnium
communi-
catio.*

*Gen. cap. 18.
v. 17.*

*Sap. cap. 7.
v. 14. & c. 8.
v. 18.
1. Cor. c. 6.
v. 17.*

*Aug. lib. 8.
Confess. c. 6.
num. 6. post
med.*

Alterum, *Voluntas concordia*. Idem velle ac nelle amicorum est proprium. Mirificè solatur & roborat haec una atque unica cogitatio. Errare non possum, si semper velim semperque nolim, quod vult & non vult Deus. Et quamvis id nesciam, modò hoc intendam: Volo, quod vult Deus, quod Deus non vult, & quod nolo. Haec humana cum divinâ voluntate concordia, nullis erroribus est bonoxia, auripos errores, si qui interveniant, reddit fructuosos. Christi Domini Mater, Virgo beatissima suam divinæ Voluntati ita subjunxit, ut nullus uspiam mortalium commodare operam voluisse filio in cruce agendo, suas ipsa manus, Deo ita volente, admoveisset, & suum mater ipsa filium fixisset cruci. Adeò suam attemperaverat divinæ Voluntati. Studit dixit Aristoteles: *Concordia simile quid esse videtur amicitia*. Ubi ergo hac, quam diximus, animorum ac voluntatum concordia, illuc & amicitia.

Terrium, *Rerum omnium communicatio*: haec docet de agendis & omissis cum Deo sermonem prius conserre, & cum Deo transfigere omnia, suas illi necessitates omnes, non ut ignaro, sed ut amicorum fidelissimo detegere, & opem poscere. Ita vicissim Deus non rard cum suis familiaribus agens: *Nun celare, ait, potero Abraham, que gestus sum*? Verinde si dixisset: *Ea mihi cum Abraham amicitia est, tantâ inter nos consuetudine conjuncti sumus, ut non possim, quin illi aperiam consilium meum de Sodomâ & Gomorrâ delendi*. Ita quilibet, qui Deo familiaris esse cupit, tecum ipse statuat. Deum de re nullâ, nec de intimis quidem & arcansissimis cogitationibus, aut cogitationum umbris celare possum. Quid facturus, inquit, quid cogitatus sim per omnem vitam, ab omni eternitate novis; sed ea sibi vult exponi, ut inter nos sit non sermonis tantum, sed rerum omnium familiarissima communicatio. De his Dei familiaribus Sapientia: *Participes facti sunt, cit, amicitiae Dei. Et in amicitia illius delegatio bona. Qui autem, ait, Paulus, adheret Domino, unus spiritus est*. Ut igitur in divinam familiaritatem se inueni homo, triplex ei accessus patet. *Orationis affiditas, Voluntas concordia, Rerum omnium communicatio*. Amici Numini, si esse volumus, sumus. Ab Augustino calamo hoc scitum est: *Amicus Dei, si volveto, ecce nunc sio*.

C A P V T X I V .

Tobias uterque hostis peccati maximus.

*Pf. 10. v. 5.
Tob. cap. 12.
v. 10.*

Q uam verè canit psalmus regius: *Qui diligit iniquitatem, odit animam suam*. Idem Angelus in ædibus Tobiae pronuntiat: *Qui faciunt peccatum & iniquitatem, hostes sunt anima sua*. Qui meditatur & secum agitat, ut peccet; qui modos excoxit, quibus malignè cogitata mandet operi, hoc agit, pugionem acuit, quo animum suum perimat. Qui hominem verberat, vulnerat, occidit, id judge magistratu vel ære luit, vel pelle; qui vero animum suum ira ledit, ut eternum curari non possit; qui eum ita occidit, ut inter morteos reviviscere, nil ei profutrum sit ad vitam; qui animum gravissime sau-

cium ad inferos præcipitat, & in flammis sepelit, hostis est animæ suæ capitalissimus. Nullus hominum, sed nec diabolorum ullus ei animæ ita nocere potest, atque ipse, cuius est anima.

Ideo Tobias pater id filio documenti dedit: *Cave, ne Tob. cap. 4 aliquando peccato consentias*. Non tantum nullum committas, sed nec committere in animum inducas. Qui faciunt peccatum, hostes sunt, carnifices, latrones sunt animæ suæ. Duo maximè spectat latro, ut spoliat, urju- Peccati gulet. Hoc quis facit, qui gravius delinquit; Animam duo no- fuam & spoliat & jugulat. Quod isthac capite differen- dum.

§. I.

Q ui peccat, animam suam spoliat. Anima divina. Peccato gratia non expers velut Attalicâ veste induita, & ornata pœnitentia & amicitia spoliatur. Hanc uestem, haec ornamenta di- & amicitia spoliatur.

B ripit, qui mortiferè delinquit, animam omni gratia di- vinâ exit, omnia prioris temporis promerita perdit. Nam eti annis prius quinquaginta solo pane, modico Omnia & fonte tolerasset vitam, inediâ quotidiana emaciatus, virtus pœnitentia & amicitia spoliatur. eti nudi lumbos ferreo strinxisse cingulo, eti bis quo- & amicitia spoliatur. quotidie corpus flagris cecidisset, eti omnes facultates suas unico pauperum alimoniam erogasset, eti diebus singu- & amicitia spoliatur. cati genibus orando septem horas consumpsisset, tut- adeoque ad omnem fæse virtutem exercuisset, & pro- meritorum collegisset plurimum, jam id omne tot annis collectum, unico peccato perditum, omnis gratia Dei, amor omnis exipectans, Dei professus hostis est. O urinam Dm. t. ergo sapient, & intelligent, quid mali sit gratia divina spoliari, Dei hostem esse. Quod si homo divinâ gratia spoliatus annos sibi quinquaginta alios sumat, & eadem illa jejunia, rigorēque ceteros vitæ repeatet, nil gradus sequitur exhibet Deo, nihil celestis gaudii emebitur, dum animæ suæ latro, dum Dei hostis est. Dein commisso peccato vel unico plerunque impetus & furor peccati uno pos- di non suster, ad alia atque alia & graviora proceditur: alia gra- qui semel ausus est libidinosis cogitationibus assentiti, viata pro- sapius audet; ebrietas semel admissa sapius admittitur; sursum primum gradus est ad alterum; adulterium semel patrum ad plura provocabit. Felis guttata fe- mel aruinâ crebriter redibit. Ita Rex David adulterii se- lere suscepit, mox in homicidii flagitium incidit. Hoc nimurum est peccata ne etere peccatis, & carentiam texere: unum alteri viam pandit. Quem diabolus semel sui juris & mancipi fecit, ex uno in aliud crimen faciliter propellit. Hinc non miremur tam fœdas à bonis moribus, ab avitâ pietate ac prisca religione defectiones, tam crebra è religiosis familiis transfigia, tam execrabilis à Christo ad Satanam transitiones. Quisquis vene- rans vitorum dulcedinem semel gustaverit, ad ean- dem frequentius lingendam revertetur; qui animam in misérabilem hunc casum vel semel dedit, sapius dabit: audacia successu primo robotatur. Amicis Christi gra- latus psaltes: *Ibunt, inquit, de virtute in virtutem. Sicutim pœnitentia* sua latrones & Dei hostes de virtute eunt in virtutem: Neque id quisquam miretur: In letale crimen prolapsus fit infirmissimus, & prouissimus ad lapsum alterum; jam scilicet omni gratia Dei exutus. Hic summa ad peccandum proclivitas est. Et qui persecedidit, per te nequit resurgere, nisi Deus singulari excitante, ut vocant, ac præveniente gratia dextram porrigit dejecto. Peccatum omni bono spoliat.

§. II.

H ic talis homo, quem diximus, Dei gratia spoliatus Homo. spoliatus. spoliatus. est: nec enim rerum creaturarum ulla, nec ullum animal esse potest tam detestabile: infra canem, porcum, felem, serpentem est. Nam antem mantes illa unam naturæ mortem debent, huic geni- nata mors decreta est; prima brevis, immortalis altera; nec

nec infelix ullum ab hac morte securum habet momentum; singulis horæ partibus ad inferorum fauces obambulat, & ignorat quo puncto temporis eò abripiendus sit. Quis enim novit, an somno, an conflietu, an subito lapsu, an temulentia, an defluxione repentina obrutus adjudicem, à judice ad supplicium trahatur sempiternum. Aeternum perit, qui è vita sic discedit. Sed ego, vigilans & intelligentem in letali rame noxā herentem mors imperat, nihilominus aeternum perit, ni Deus illi efficacem, quam nominant, resipiscendi gratiam nemini debitam, ultra largiatur. Haec verè nemo cogitat, nemo; illi omnium minimè, qui maximè deberent.

Hichomo letali noxā, vel unicā iniquinatus, plane surdus, cæcus, mutus, à malo dæmonे obfessus est, haud aliter quā ille, quem Matthæus, Marcus, Lucas, me morante Christo adductum. *Surdus* est: quidquid ei spiritalium rerum occinas, quidquid de cœli gaudiis, de tari tormentis memores surdo fabulam non caput à sensibus tam remota. Narra facetias, symposia, choreas, convivia, voluptates, mox utramque autem porrigit; rebus divinis surdus. Nemo miretur dominicis ac festis diebus omnibus omnia tempa personare cohortationibus, pæne rumpi pulpita concionatorum clamoribus, acerbitate perstringi virtutia, virtutum officia centios, ac sexcenties inculcari, & interim mutations morum vix ullas lequi, stare virtus, virtutes eliminati: hoc, inquam, nemo miretur; auditorum plurimi divina gratia sunt vacui, hinc audientes ipsa non audiunt, & intelligentes non intelligunt; surdi sunt, ridentes è concione abeunt.

Ita concionatores cantant quidem, si autem nemo fit, qui salter, abeunt illi, & rem Deo committunt, illud olim exprobriatur: *Cecinimus vobis, & non saltatis; lamentavimus, & non planxitis.* Surdus est, qui gratia divinitatis est, nā vacuus est. Nec surdus tantum, sed & *Cæcus*; aeternitas ei monstratur dígito, non expavescit, non tremit, quia nihil videt; monstrantur ei corporis & animi pericula proxima, summa, non horret, quia nihil videt. *Judex* ei proponitur cernendus sententiam decretoriā brevi pronuntiatur, aeternus ignis depingitur. *Cæco* colores. Nec illum, nec istum metuit, mentis oculos peccando perdidit; *Cæcus* est. Nec tantum surdus & cæcus, sed & *Mutus* est; nihil orat, nec orare potest, dum letali noxā obstruetis est. Nam eis prelatoris orbiculus centies quot mensibus decurrat, libellos precatiōis aetorios mille evolut, precatioēs istae Deo non sunt acceptæ; peccator ingratu animæ sive latro, Dei hostis est.

Quemadmodum in templo Phariseus, quia superbus, mulum quidem locutus, sed nihil precatus est. *Quid rogarerit Deus*, ait Augustinus, *quare in verbis ejus, & nihil invenerit*. Ascendit orare; noluit Deus rogare, sed se laudare. Ita homo ille mortifero criminis impeditus nil orat, nisi de peccatis doleat, & resipiscere statuat. *Animæ, que peccaverit, ipsa morietur.* Influria iusti super eum erit, & impetas impierit super eum. Verum non surdus tantum, & cæcus & mutus, sed & à eodem dæmonē insensus est, qui letali noxā vindicta, qui Dei gratia spoliatus est. Rēs aperta. Scip̄sum vendidit & manipulavit diabolo, spectat ad diabolum, quirem mancipi possidens gloriarī potest ac dicere: proprius meus est, à Deo deserterus nunc inter meum peccatum numeratur. Et certè si vel nūtia Deus (sic loquimur) hunc hominem juberet tolli, perditissimus foret, & occidissimus in omnes aeternitates. Talis revera est anima, Dei gratia spoliata. Spoliata eam mortiferum quolibet peccatum. Idcirco clamat Oseas: *Vae eis, quomam recesserunt à me vastabuntur.* Sicut urbem hostis vi occuparam incendis, cedibus, rapinis, depraedationibus, latrociniis miscerit: ita diabolus animam suam dolis expugnat modis miserrimis vastat. *Vae eis, cum recesserent.* Hoc primum peccati nocumentum, spoliata.

§. III.

Apterum, jugulat. Qui facit peccatum hostis est. Animam animæ sua, perinde ac si eam gladi confodiat, ita jugulat.

enim unico invidiae, vel libidinis, vel vindictæ latentissimo etiam crimen occidit. Oraculum istud non fallit:

Animæ, que peccaverit, ipsa morietur: Omnes justitia ejus, quas Ezech. c. 18.

fecerat, non recordabitur: in prævaricatione, quæ prævari- v. 20. 24.

catus est & in peccato fuit, quod peccavit, in ipsi morietur. Et 21. & 26.

dixisti: Non est aqua via Domini: Audite ergo domus Israël:

Nunquid via mea non est aqua? (acquisitum) *Via vestra pra- v. 20. 24.*

præsanct. Cùm enim averterit se iustitia a iustitia sua, & fecerit iniquitatem, morietur in eis: in iustitia, quoniam operatus est,

morietur. Certissimum: Sicut enim corporis vita, est ani-

Vita cor- poris, sic animæ vita est Dei gratia. Hac sublata extincta

est omnis vita. Quid igitur est peccatum? Animæ mors

eterna. E beato Paulo liquet: *Stipendia peccati mors.* Nil

Dei gratia. certius: Stipendium peccati, eterna mors animæ: Quan-

doque etiam corporis, prima aeternitas famula. In Ba-

bylonio Monarcha id clarum. Balthasar regi dixit Da-

niel: *Appensus ei in flatera, & inventus es minus habens.* Ea-

dem nocte interficiens est Balthasar Rex Chaldeus. Idem tot

alii evenit, qui sceleribus suis vitam rapuerunt corpori

suo, & incurserunt mortem animæ sue. Carolus Sig- v. 27. & 30.

nius illustris scriptor de Occidentis regno memorat,

Anastasium Imperatorem non uno flagitio infamem

præcipiti morte sublatum. De imminentem tamen fato

præmonitus est hoc modo. Imperator secundum quietem vir terribilis spectandam scie obiciens, & librum

manu preferens: *Ecco, ait, ob perversitatem tuam quatuordecim annos vita tua deleb.* Imperator non nihil territus,

quid sibi hoc somnii vellet studiosissime indagavit, non

tamen muravit mores. Denique velut ab oraculo re-

sponsum, igne pereundum Anastasio. Ille, ut hoc fati ge-

nus evaderet, cisternam in palatio meatibus aquarum

plurimis secundam aperuit. Huic inditus nomen, Fri-

gida. Sed frustra humanæ sunt molitiones adversus con-

Cilia divina. Cum Deo pugnare nimis difficile. Non est, Tob. cap. 13.

ait Tobias noster, qui effugiat manum tuam. Adsuicit de-

v. 2. dum fatalis hora Cæsari. Fulgoribus & tonitu multi-

plici coepit trasci celum. Anastasius à suam fulminatu-

conscientia locum ex loco mutavit, & aliam atque

aliam lebensam subiens in latebras huc illuc correpliit.

Frustra sunt diverticula. Fulmine percussus in regio cu-

biculo impius imperator occubuit. Stipendium pecca-

ti mors animi, & quidam aeterna, quam saepe præ-

præcipitata mors corporis. *Animæ, que peccaverit, ipsa Ezech. c. 18.*

morietur. Quod Chrysostomus expendens: Peccatum, v. 20.

* Peccatum inquit, ita se habet, ut mox atque patratum fuerit. sententiam sequitur ex-

communi-

ferat judex.*

Hinc conclusiones istæ: Peccatum morte, & quavis

pena, & ipsa gehennâ gravius multo ac dexterius. Uni-

versum orbis malum, peccatum, malorum omnium & factio in-

aeterna mortis seminari. Praefat milles mō, quam ren-

vel semel peccare; suauius togum insilias, quam pecca-

Datum cōmitis. Anfelmi dictum est: Si b. peccati pudorem, Anselmus de

& illuc cernerem in inferni horrem, mihi inferno nergi-

finitudine cap. penult.

quam peccato. Ita Ludovicum nonum Galliarum re-

gem etiamnum adolescentem Blancha mater assiduis

monitis docebat, mori potius, quam letali culpâ inqui-

nari. Ita Ludovicus Philippo filio ipter præceptiones

septendecim hanc dabat secundan: Cave unquam peccatum admittas mortiferum: Omne potius feras tor-

mentum quam tali culpâ offendas Deum. Ita idea pu-

dictricē Susanna: Melius est mihi, ait, absque opere incidere in Dan. cap. 13.

manus vestras, quam peccare in conspectu Domini. Ita omnes

veri numinis amici sentiebant. Accensam prius pyram

infiliere, ipsam potius gehennam subire, quam letali se

noxā obstringere.

Nam eo Deus in peccatum odio fertur, ut Ludovi-

cus Granatensis scriptor religiosissimus litteris hoc con-

signari. Si omnium & Angelorum & hominum intel-

ligatur. Et in qibile,

Odiū, quo

Deus pro-

sequitur

peccatum,

est inexplic-

abilis.

Eius in unum, si & lingua omnium in unam conflarentur lingua, nec ille satis capere, nec ista satis exprimere posset odium, quo Deus profequitur peccatum. Hinc nemo miretur peccati supplicium, mortem aeternam. Nemo etiam scipsum fallat, & dicat: Quid istud adeo magni sit flagitii, num ideo anima latro, Dei hostis ero? Humana sunt ista & parvula.

Ne spernamps modica. Luculentia nimium exempla in oculis sunt. Unicum Luciferi & ascelarum superbium Nolo Luciferum & ascelas flaminis addidit. Pomum unicum, quia vetitum, protoplastos cum posteris omnibus in extremas calamitates precipitavit. Punit Deus omnem a se aversionem, quoniam docunque demum ea, vel quantulacunque ex causa fiat, immo quod minus est illicet, eo plus est delicti & gravior a Deo aversio: Qui faciunt peccatum & iniuriam, hostes sunt anima sua, lepros spoliant, jugulant.

Hac equidem scimus, ah scimus probissime! haec nobis certe iterumque centies occidunt, cui libet letali noxa decretam mortem aeternam. Scimus, quod quotidiana non docent funera, quam nostra omnis vita sit incerta, singulis hora partibus ad interitum satiscens, quam nullum morte tutum sit vel monsunt. Haec, inquam, scimus, at nihilominus inolitas consuetudines pravas non emendamus; tam audacter peccamus perinde si peccatum nulla lege veritatis sit; tam impudenter & praefrate delinquimus, perinde si Deus non audiat, non cernat delinquentes, nec animi penalitia scrutatur. Intelligite hec, qui obliviscimini Deum. Siracides unumquemque nostrum inclamat: Misere anima tua placens Deo, & contine, & congrega cor tuum. Contine, quanta vi potes, à noxiis te abstrahere. Congrega, ad salubria te ipsum urge ac impelle, thesauriza tibi fundamentum bonum in futurum: apprehende vitam eternam.

*Psalm. 49.
v. 22.
Eccl. c. 39.
v. 24.
1. Tim. c. 8.
v. 12.*

CAP. X V.

Tobias uterque admodum longevus.

De annis, quos vixit Tobias Senior, divina pagina ita pronuntiantur. Postquam illuminatus est Tobias, vivit annis quadragesima duobus, & vidit filios nepotum suorum. Completis itaque annis centum duobus, sepultus est honorifice in Ninive. De juniore Tobiae filio divinus codex asserit: Et completis annis nonaginta novem in timore Domini cum gaudio sepelierunt eum.

Dixerat Tobias pares oculorum nisi iam privatus: Non delectaris in perditionibus nostris, quia post tempestatem tranquillum facis, & post lacrymationem & fletum, exultationem infundis. Sit nomen tuum, Deus Israel, benedictum in secula. O mi amansissime Deus, post tempestatem furias, post ventos, grandines, pluvias, post fulgores & tonitra, serenum apertis celum. Ita Deus cum Jobo egit, ita cum amicis suis omnibus solet agere, non quod vivendi spatium in geminas partes dividat (hic error noster est) sed post tempestates & fletum brevissime hujus vitae, tranquillitatem & gaudia vita melioris jubet succedere. Hoc in Tobiae & paucis aliis velut in idea monstravit, quantum amicis omnibus premii esset largitutus in patria, & in ipso voluntatibus loco, qui aliquibus suorum tam multum solatii & gaudii dederit in exilio. De Tobiae patre dicitur: Reliquum vita sua in gaudio fuit, & cum bono profectu timor Dei perexit in pace. Tobias sanè uterque admodum fuit longevus. Quis est homo, qui non vult vitam, qui non diligit dies videre bonos? Anno Christiano 1628. Claudio Deodato Basiliensis Pontificis medicus trigeminum volumen edidit Bruntruti, quo fusse ac eruditè doceret, quādem ratione vita humana ad annos centum viginti quatuor sic producenda. Nobis non licet esse tam disertis. Contractius hic agendum. Geminas ego radices porrigan, quibus vivendi spatium

*Dux radices, quibus
in multis
annos vita*

A si non ad centesimum vigesimum quartum, in multis propter annos prorogari possit.

§. I.

Illa, quas dixit, radices vita producenda periles non ex Indiâ, nec ex Arabiâ, non à Sinarum regno, nec à Thule ultimâ, sed nec ex Hispaniâ, Cantapiâ, aut Cœlio Italâ inter peregrinas merces adferenda: In cuiusvis horto succedit, immo ante fenestras in testa fictili exsurgit, uti rusticis sua medicina sebum minus provenient in stramineis testis. Radici primæ nomen est Sobrietas, pietas altera.

Prima radix utilissima extendenda vita Sobrietas. Res longè certissima, neque hic congerendis testimonia, pluribus affectionibus dilucidè tradunt. Ad rem Siracides: Propter crapulam, inquit, multi obierunt; qui autem ab

stimens est, adjicit vitam. Si scias escæ aliquid demere, men

ta non necessaria subtrahere, scies, etiam annos addere

vita; parca mensa, longa vita. Quot hominum milia jejuniis, & vigilis quotidianis ad octogenimum, ad nonagesimum, & centesimum, ad plures immo annos pervixerunt. Videat Paulum Thebaeum inter Anachoretas primum, cui eadem palma & vestitum & vestitum dedit, latet è vicino rivulo situm sedavit. Vir iste ad annum centesimum decimum tertium pervenit abstinentia. A Paulo longissimum licebit seriem hominum eorum texere, qui una & unicâ vita sobrietate admiranda avi longitudinem sive affectum. His inter numerandi veniam, politici, sacri, docti, indocti, pauperes, opulentiores, civici summi, imi, principes, reges, imperatores, Praefices, Pontifices, qui sobrietate, radice hac scienti, inter longevos metuerunt censer. * Certissimum: vita sobria, vita diurna.

Hoc omnium effitorum placitis firmatur. Ante annos pauculos. † Medicorum celeberrimus venustus ac eruditè suadens: Domine, inquit, si te ipsum curare ve-

C lis abstinenria, crede mihi non opus erit focalata a. Me dicorum Phœbus, Hippocrates, quid ad vita producendam magis requirit, quam exercitationem & Abstinenciam? Ipsa Hippocratis verba ex ejus aphorismis quam integerrimè adnumerabo. Ita igitur Hippocrates de hac re sentiens: Non pura corpora, inquit, quantu plus multas, tantu plus lades: Vbi cibis preter naturam plus ingestis est, 10. & 15. hic morbum facit. Platonom in Timaeo asserenter: Dieta convenientia initia morborum curare oportet. Eadem mens Celsi est: Multi & magni morbi abstinencia & quiete arcentur. Eadem & Chrysostomi sententia est: Quod necessitatem in edendo excedit, id non alimentum, sed pessis & venenum est.

Quotidiana hoc docet experientia, quod quis in seculo faciliter observari, nisi plus æquo sibi credulus in indulgere soleat appetentiæ, plerumque aviditus innoxia ruerit. Quavis & hic ipse non ægre deprehendit, obtemperante quantæ sint sobrietatis vires ad obtinendum longevitatem etenim votum.

Nicolaus Serarius è scriptis notus ex fide narrat, quod ipsi suis & oculis & auribus hausit memoratu dignum, seruans ad institutum mirè faciat. Ante annos quinque, ait, cum Vogesum montem, qui Alsatiam intermixtus, Lotharingiam dividit, transire, in Senonesco cenobio diversatus sum. Cenobii Abbas ex ejus monastico pago longiusculè diffito grandem natu rusticum, qui jam annis pluribus centesimum excederat, accersit & ad mensam dominicam vocari iussit. Promptè adfuit vocatus, non equo, non cistro, aut vœtabulo usus; pedes venit incanus viator. Jamque mensa vocabat lotas manus ad epulum. Inter hospites ceteros ad prandium assedit etiam ille ipse decrepitus senex, abbatie ita jubente. Dum prandetur, laute ac hilariter, dum alia, arque alia ferula inferuntur mensæ, grandevus ille rusticus limis ea oculis intueri, escariam fieriem illam mirari, secum nescio